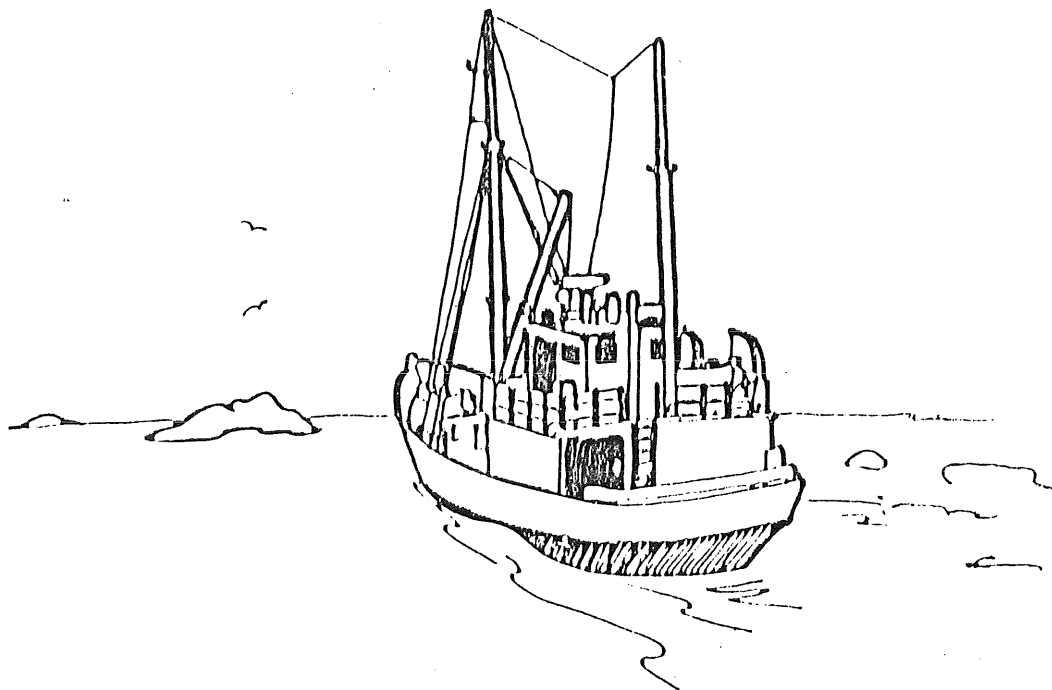

ÅRSMELDING 1993

for
rettledningstjenesten i fiskerinæringen
i
Åfjord, Osen, Roan, Bjugn, Ørland og Rissa

FISKERIRETTLEDEREN
7170 ÅFJORD

FORORD

Fiskerirettlederen har kontorsted i Åfjord, og tjenesteområdet omfatter de 6 kystkommunene Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Ørland og Rissa. Fiskerisjefen i Trøndelag er kontorets nærmeste overordnede. Hovedoppgavene i Rettledningstjenesten for fiskerinæringa er forvaltning, rettleiding, informasjon og planarbeid.

Årsmeldingen for 1993 beskriver status, aktivitet og utviklingstrekk innen fiskeri- og oppdrettsnæringen i Fosen-regionen. Meldingen er basert på egne data, samt innhentede opplysninger fra den enkelte bedrift/anlegg. Virksomheten innen oppdrett/havbruk er skrevet med utgangspunkt i oppdrettskonsulentens årsmelding.

En benytter samtidig anledningen til å takke næringens utøvere, kommuner og andre forbindelser for samarbeidet i meldingsåret.

7170 Åfjord, 05.05.94

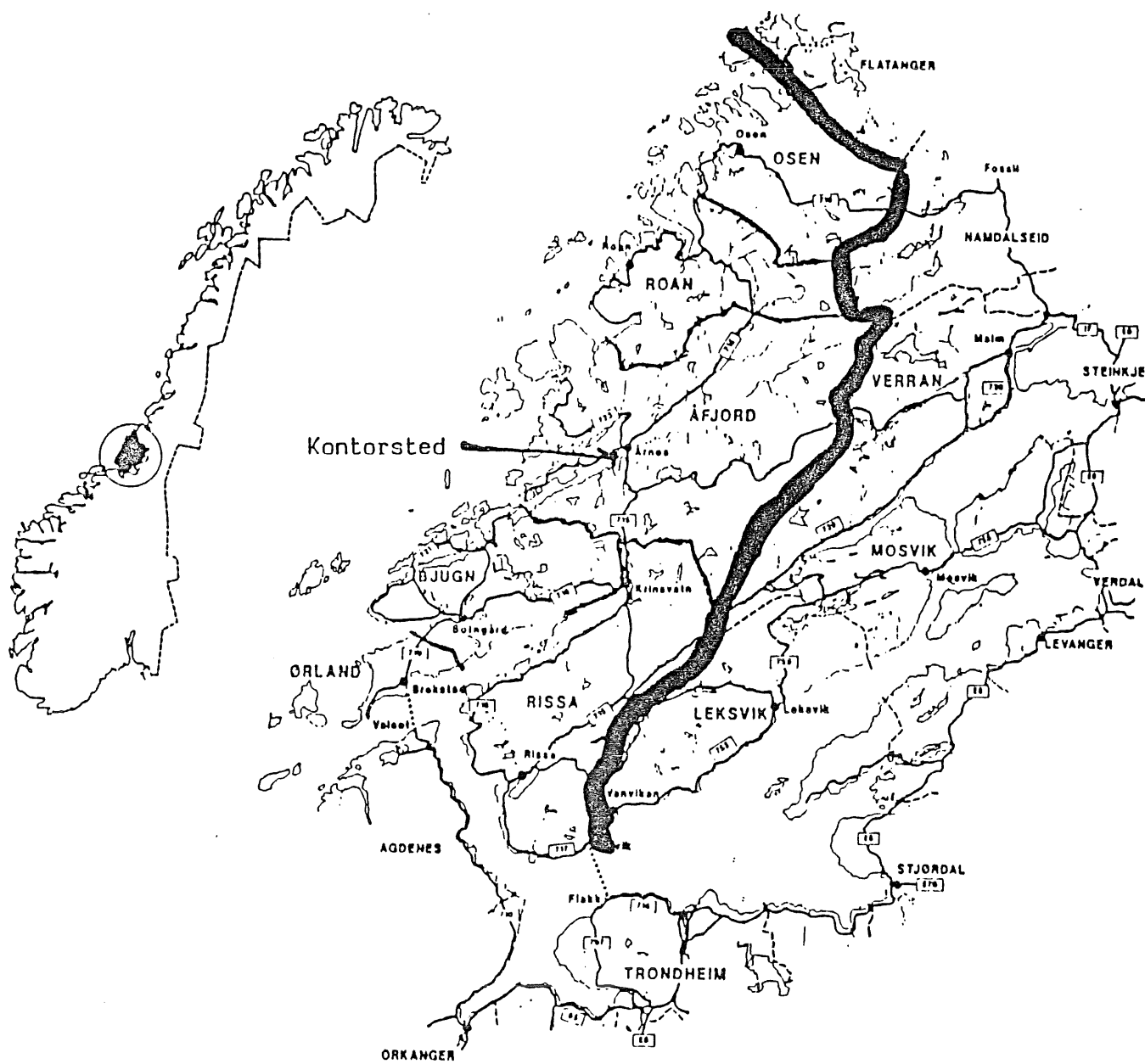

Oddveig Måøy
fiskerirettleder

INNHold

	side
1. RETTLEDERDISTRIKTET.	1
1.1 Geografisk plassering.	1
Kort presentasjon av kommunene.	2
1.2 Fiskerikontoret.	4
1.3 Fiskerinemndene.	4
1.4 Takstnemnd for Statens Fiskarbank.	5
2. SAMMENDRAG.	6
3. SYSSELSETTINGEN I FISKERINÆRINGA.	8
3.1 Fiskermanntallet.	8
- Registrerte fiskere og utviklingstrekk.	
3.2 Syssselsettingen i foredlingsleddet.	11
3.3 Syssselsettingen i oppdrettsnæringa.	12
3.4 Utviklingstrekk 1983 - 1993, mottak/oppdrett/foredling.	13
3.5 Fiskerinnæringas totale syssselsetting.	14
4. FISKEFLÅTEN.	15
4.1 Merkerregisteret.	15
- Registrerte fiskefartøyer og utviklingstrekk.	
4.2 Investeringer i fiskeflåten.	18
4.3 Konsesjoner/fisketillatelser.	19
4.4 Generelt om fiskeflåtens aktivitet i meldingsåret.	20
4.5 Fiskeflåtens fangst 1993.	21
5. FISKEINDUSTRIEN/FOREDLINGSLEDDET.	22
5.1 Fiske-/foredlingsbedrifter.	22
5.2 Råstoffsituasjonen.	26
5.3 Kvantumsutvikling.	28
6. HAVBRUK.	29
6.1 Settefisk- og matfiskanlegg.	30
6.2 Produksjon, omsetning og foredling.	31
6.3 Skjellproduksjon, fangst og marine arter.	34
7. ANNEN VIRKSOMHET.	35
7.1 Prosjekter/planer fiskeri og akvakultur.	35
7.2 Havneanlegg	37
7.3 Kurs/skoler/kompetanseoppbygging.	38

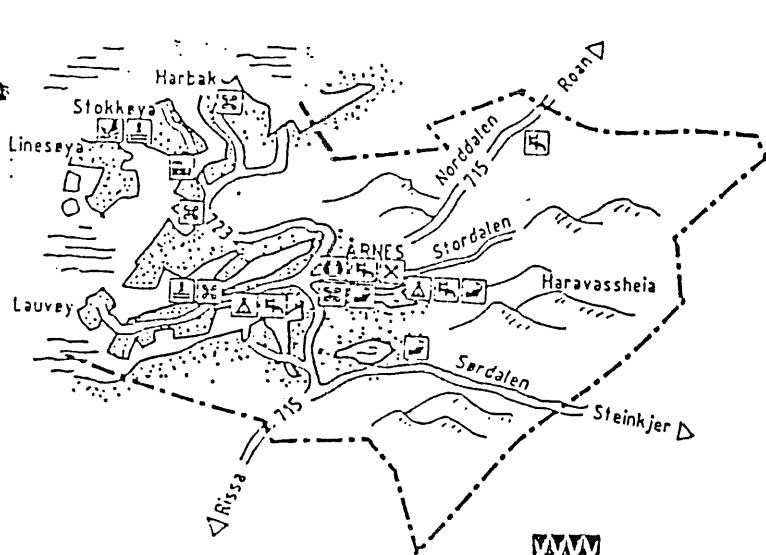
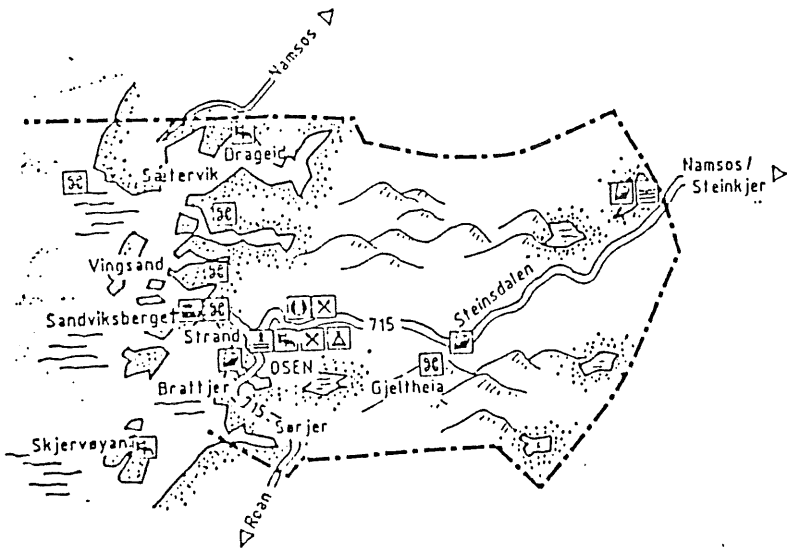
1. RETTLEDERDISTRIKTET .

1.1. GEOGRAFISK PLASSERING OG KORT PRESENTASJON AV KOMMUNENE PÅ FOSEN.

ÅFJORD KOMMUNE

Åfjord er kjent for Åfjordsbåten og to av landets beste lakseelver. Innbyggere: 3555 Fiskerikontoret har lokaler ved kommunesenteret Årnes, som ligger midt i Fosen. Fiskeriaktiviteten er konsentrert i Stoksundområdet, her med bl.a. eksport av tørrfisk og klippfisk.

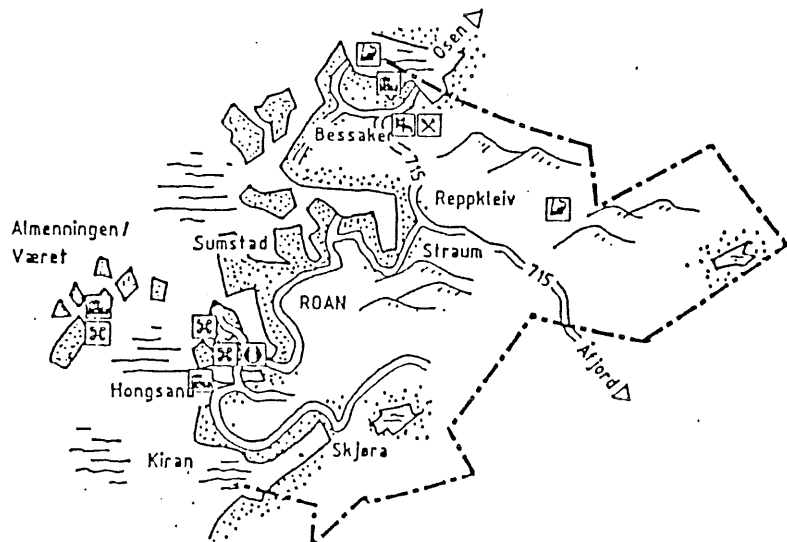

OSEN KOMMUNE

Kommunen ligger lengst nord i Sør-Trøndelag fylke, vakkert og værhardt til rett ut mot Folla. Innbyggere: 1249. Osen har lange tradisjoner innen fiskeri, og var tidligere en stor fiskeri-kommune med ringnot- / trålmiljø og foredlings-industri. Reetablering av anlegget på Sandviksberget vil ha stor betydning for kommunen. To fiskefartøyer over 30 meter har adresse Osen. Kommunen har severdigheter som Buholmråsa fyr og gammelt bygdatun.

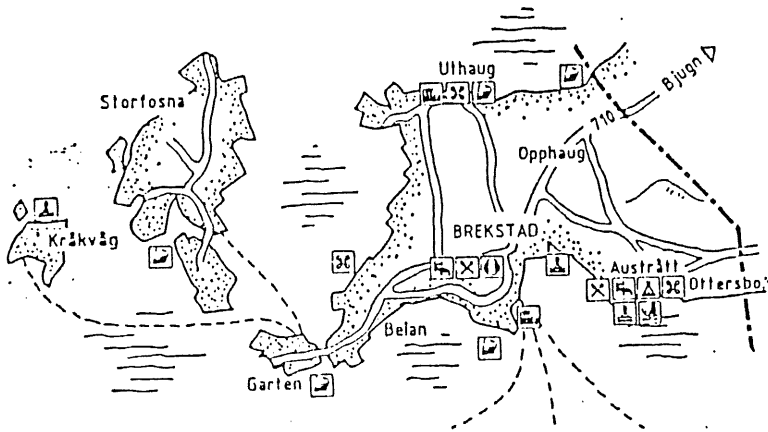
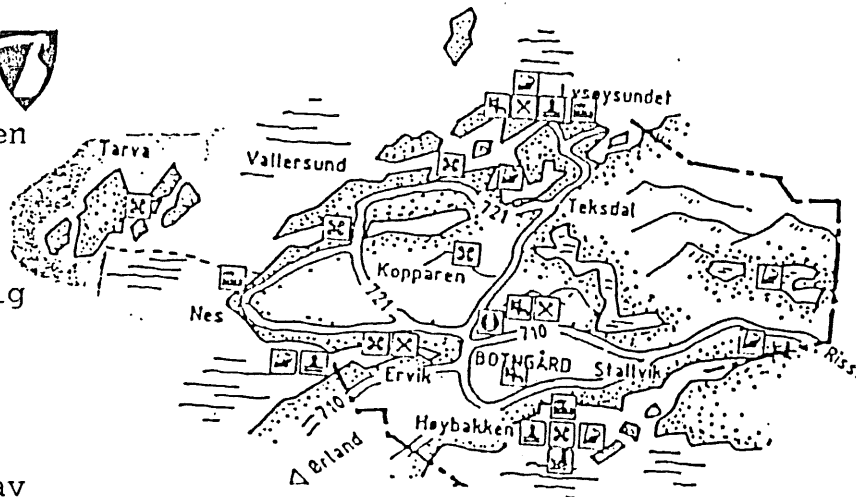
ROAN KOMMUNE

Roan er en aktiv fiskeri- og oppdrettskommune, med flere større kystfiskefartøyer og anlegg for laks, ørret, torsk og skjell, samt settefiskanlegg. Med storhavet innpå naturgitte forhold har Roan et utviklingspotensiale innen fiskeri, havbruk samt kystturisme. Lange fjordarmer og barske fjell som møtes i lune vikene kjennetegner Roan. Innbyggere: 1184. Av severdigheter nevnes "Fosenkatedralen", en steinkirke fra 1702.

BJUGN KOMMUNE

Den eneste sildoljefabrikken mellom Bodø og Ålesund ligger i Lysøysundet, her vegg i vegg med et større sildetilvirkningsanlegg. Oppdrettsnæringa er allsidig i kommunen, men både stamfisk-, settefisk- og flere matfiskanlegg, samt røkeri. Bjugn kan by på skjærgård og lune fjordidyller, og bevaring av den gamle kystkulturen står sentralt. Innbyggere: 5035.

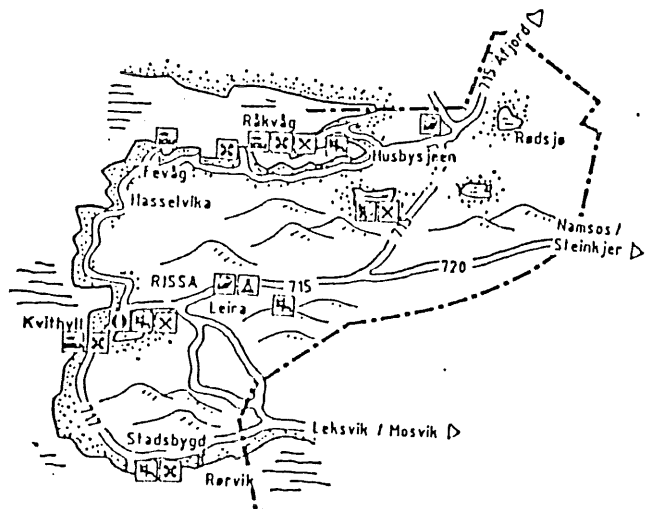
ØRLAND KOMMUNE

Sentralt plassert ved innløpet til Trondheimsfjorden ligger Ørland kommune. Innbyggere: 4945. Ørland har flyplass, og Brekstad er det største tettsted på Fosen. I kommunen finnes både fiskematkjøkken, foredling- og sildetilvirkningsanlegg, samt lakseslakteri. Ørland er spesielt kjent for det historiske renessanseslottet Austråttborgen fra 1654.

RISSA KOMMUNE

Ligger nært Trondheim og er en typisk jordbrukskommune. Innbyggere: 6404. Innenlandsmarkedet på blåskjell dekkes hovedsakelig fra "snadderbedriften" i Rissa. Sjø og fiske er bakgrunn for den unike bryggerrekka i Råkvåg. Landets nest største samling av gamle bruksbåter og "den siste viking" finnes på Museet på Stadsbygd.

Innbyggertallene er pr.
01.10.93

1.2. FISKERIKONTORET.

Fiskerikontoret har kontorsted i Åfjord og leier lokaler hos Sør-Trøndelag Kraftselskap (Åmyra).

Siden januar 1991 har kontoret vært preget av redusert bemanning og kontorstillingen har i perioder fram til mai 1992 vært avhjulpet under ordningen arbeid for trygd.

Fra juli 1993 fikk kontoret igjen full bemanning. Fiskeridirektoratet ansatte Wenche Sundet som kontorfullmektig i hel stilling.

Bemanningen:

-	Oddveig Måøy (Rånes)	fiskerirettleder
-	Wenche Sundet	fullmektig
-	Jan Morten Rånes	regional oppdrettskonsulent

Fiskerirettlederkontoret arbeider ihh. til instruks. Fiskerirettlederen er merkelovens tilsynsmann og manntallsfører i distriktet, samt innehar sekretærfunksjonen for fiskerinemndene.

1.3. FISKERINEMNDENE.

Fiskerinemndene er statlig, men kommunalt oppnevnt. Fra 01.01.92 ble de 6 fiskerinemndene på Fosen slått sammen til 2 interkommunale nemder, med følgende sammensetning 1992-1996:

* Fiskerinemnda for Osen, Roan og Åfjord.

Medlemmer

Ottar Emil Skorstad,	Osen	leder
Stener Hepsø,	"	
Asle Viken,	Roan	nestleder
Knut Kristiansen,	"	
Ole Skjærвик,	Åfjord	
Petter Seljestad,	"	

Varamedlemmer

Torleif Rånes
Olav Hepsø
Arvid Sandø
Jan Johansen
Tove Guttelvik
Hans Svenning

* Fiskerinemnda for Bjugn, Ørland og Rissa.

Medlemmer

Georg H. Vahlsnes,	Bjugn	leder
Petter Adsen,	"	
Arnljot Lund Hoff,	Ørland	
Odin Strand,	Rissa	
John Magnus Bakken,	"	nestleder

Varamedlemmer

Jarle Haugen
Erik Hagen
Paul Grøntvedt
Anders Refsnes
Egil Haugen

Fiskerinemndene har avholdt 8 møter/telefonmøter i 1993. En del saker ble administrativt behandlet. Totalt ble det behandlet 72 saker, hvorav 30 gjaldt søknader til Statens Fiskarbank. Av andre saker nevnes ervervs-/konesjonssøknader fiskefartøy, garanti-lottsaker, fiskermanntallssaker, og søknader om lokalitet for oppdrett.

1.4. **TAKSTNEMND FOR STATENS FISKARBANK.**

Hver kommune på Fosen har oppnevnte takstnemnd for Fiskarbanken. Vanligvis går takstberetninger via fiskerinemnda/fiskerirettlederen. I 1993 ble det avholdt 2 takster.

2. SAMMENDRAG

Fiskerikontoret er bemannet med fiskerirettleder, oppdrettskonsulent og kontorfullmektig. Arbeidsoppgavene utføres i henhold til instruks og kontoret samarbeider med kommuner, næringsutøvere i distriktet og andre med tilknytning til fiskeri- og oppdrettsvirksomhet.

* Sysselsettingen.

Fiskebåten sysselsetter mange føsninger. Totalt var det registrert 272 på blad B (hovednæring) og 113 på blad A (binæring). Dette er en økning på 12 fra foregående år. Sjøbedriftene må sies å ha et ungt mannskap; 55% av yrkesfiskerne er under 40 år. Gjennomsnittsalderen i distriktet har gått ned til 38.6 år på blad B.

I mottaks-/foredlingsleddet ble det utført 105 årsverk. og er en økning på 4 fra foregående år. Hele 57 av årsverkene er knyttet til bearbeiding av lodde/silderåstoff i Bjugn/Ørland.

Sysselsettingen i oppdrett/havbruk/foredling økte med 14 årsverk. Av totalt 103 årsverk var 16 direkte knyttet til skjellnæringa.

Totalt: Tilsammen var det i distriktet en økning på 26 årsverk - til 511 årsverk i 1993.

* Fiskeflåten.

Ved utgangen av året var det registrert 232 fiskefartøyer. Nedgangen på 16 gjaldt bl.a. sletting av passive "biyrkesfiskebåter" mellom 4-8 meter. To fartøyer over 20 meter ble solgt ut av Roan. Tilsvarende antall ble innført, men gjaldt Rissa og Osen. Tilgangen ellers var bl.a. et nybygg på 14,8 meter til Roan.

Den delen av flåten (144) som eies av yrkesfiskere (blad B) har en gjennomsnittslengde på 10,4 meter.

Det ble i 1993 investert for 15 mill.kroner i båtprosjekter der Fiskarbanken deltok med 10 mill.

Sålangt svært foreløpige fangstrapporter for 1993 viser, var fiskeflåtens leveringer 25.112 tonn til en verdi av 54,4 mill. kroner.

*** Mottaks-/foredlingsleddet.**

Tilsammen 19 bedrifter drev noe ulik type foredling. Flere har kombinasjonen tradisjonell fisk og oppdrettsfisk. Sildetilvirkning har økt betydelig de senere år. Råstoffkvantumet ilandført fangst domineres av pelagisk fisk. Foreløpige tall viser at det i 1993 ble mottatt 61.631 tonn råstoff - torskefisk, pelagisk fisk, skalldyr - til en første-håndsverdi av 56 mill. kroner. Omsetningsverdien ligger over 100 mill. kroner.

*** Oppdrett/havbruk.**

1.650.000 stk. smolt og yngel og 2705 tonn laks og ørret ble produsert og omsatt for hhv. 29 mill. og 96 mill. kroner i 1993. 50 tonn oppdrettsfisk ble foredlet (+ 66% fra 1992).

Dyrking, fangst og foredling av sjell og pigghuder er stadig økende. Omsetningen økte med 1,5 mill. til 7,5 mill. kr. i 1993.

Totalt: Flåtens fangstverdi og samlet omsetningsverdi fra anlegg/bedrift utgjorde tilsammen nærmere 300 mill. kroner.

Sluttkommentar.

Selv om det i fiskeriene stadig råder usikkerhet i forhold til ressurs-situasjonen, mottaksapparatet, pris- og markeds-utsikter, må en si at det relativt sett blåser en positiv vind langs Fosen-kysten; fiskerne blir stadig yngre, flåten er intakt og det vises til økt produksjon- og sysselsetting innen trad. fisk og oppdrett.

Men, fiskeriene er eksportrettet, strukturen i næringa er spesiell og gir ofte liten forutsigbarhet. Avstanden oppgang - tilbakegang kan være kort. Eksempelvis nevnes de senere års avtaksvansker (markedssvikt) for notfanget sei, som gjør at seinotflåten sliter for å oppnå lønnsom drift.

Både fiskeri- og havbruksnæringen står overfor mange utfordringer framover. I dag arbeides med en del prosjekter og tiltak som kan bidra til utvikling og vekst i Fosen- kommunene.

3. SYSSELSETTINGEN I FISKERINÆRINGA.

3.1. FISKERMANNTALLET I DEN ENKELTE KOMMUNE - OG DISTRIKTET TOTALT.

Fiskermanntallet består av liste B - fiske som eneyrke-/hovednæring og liste A - fiske som binæring.

3.1.1. Liste B - manntallsførte fiskere fordelt på aldersgrupper, samt gjennomsnittsalder pr 31.12.93.

Alder/ Kommune	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	o/70	Tot.	Gj.sn alder
ÅFJORD	6	13	6	10	8	6	-	49	38,7
OSEN	5	17	20	17	15	9	-	83	40,2
ROAN	4	17	15	17	9	3	-	65	37,6
BJUGN	-	11	10	5	3	3	-	32	36,5
ØRLAND	1	6	7	5	2	1	2	24	39,2
RISSA	3	4	4	3	3	2	-	19	37,1
TOT. 1993	18	70	62	56	40	24	2	272	38,6
TOT. 1992	8	68	50	60	40	31	9	266	41,0
TOT. 1991	13	51	43	56	38	31	9	241	41,9

3.1.2. Liste A - manntallsførte fiskere fordelt på aldersgrupper, samt gjennomsnittsalder pr 31.12.93

Alder/ Kommune	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	o/70	Tot.	Gj.sn alder
ÅFJORD	-	-	-	1	2	6	12	21	68,2
OSEN	-	1	-	-	-	6	12	19	70,5
ROAN	-	1	-	1	2	4	10	18	67,4
BJUGN	-	1	-	-	1	5	12	19	69,1
ØRLAND	-	1	-	4	-	2	10	17	66,2
RISSA	-	-	-	-	1	4	14	19	72,5
TOT. 1993	1	3	-	6	6	26	71	113	69,1
TOT. 1992	1	4	4	6	6	26	60	107	66,4
TOT. 1991	4	4	5	7	7	28	63	118	64,9

3.1.3. Liste A og B - manntallsførte fiskere kommunevis og distriktet totalt pr. 31.12.93.

Alder/ Kommune	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	o/70	Tot.	Gj.sn alder
ÅFJORD	6	13	6	11	10	12	12	70	47,6
OSEN	5	18	20	17	15	14	13	102	45,8
ROAN	4	18	15	18	11	7	10	83	44,1
BJUGN	-	12	10	5	4	8	12	51	48,6
ØRLAND	1	8	7	9	2	3	12	41	50,4
RISSA	3	4	4	2	4	6	14	38	54,8
TOT. 1993	19	73	62	62	46	50	73	385	47,5
TOT. 1992	9	72	54	66	46	57	69	373	48,2
TOT. 1991	17	55	48	63	45	59	72	359	49,5

Ved utgangen av 1993 er det manntallsført 385 fiskere på Fosen, hvorav 272 på blad B (hovednæring) og 113 på blad A (binæring). Sammenlignet med 1992 er dette en økning på 12, og fremkommer slik:

Kommune:	Liste A	Liste B	Totalt
Åfjord	+ 1	+ 5	= + 6
Osen	+ 4	- 2	= + 2
Roan	- 4	+ 9	= + 5
Bjugn	+ 1	- 1	= 0
Ørland	+ 2	- 2	= 0
Rissa	+ 2	- 3	= - 1
Totalt	+ 6	+ 6	= + 12

Tabellene opererer med pluss-minus i forhold til antall registrerte fiskere foregående år og viser en økning på 12, hhv. 6 på hver av listene.

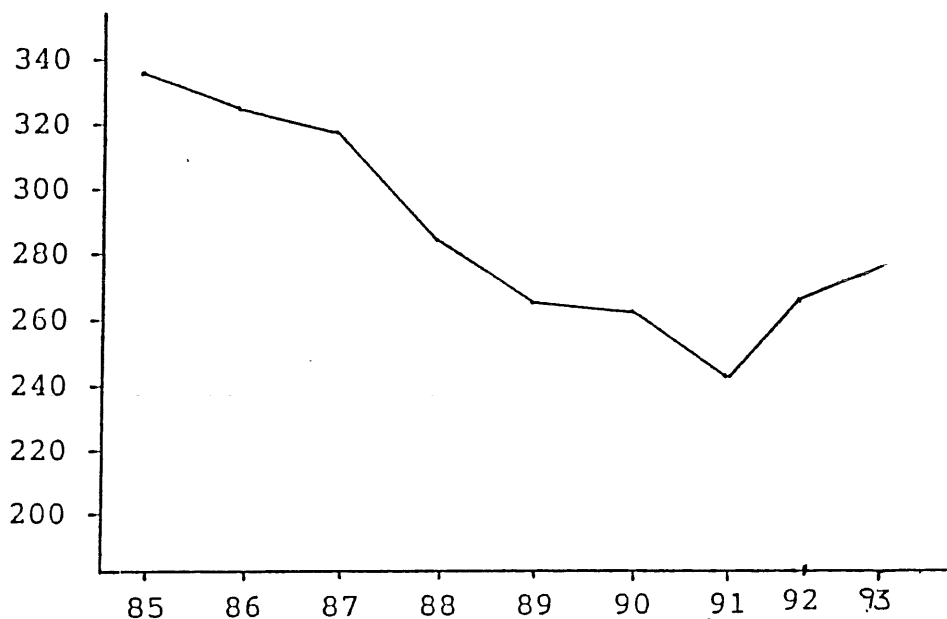
Grunnet strengere manntallsforskrifter i 1993 ble 14 trygdepliktige overført fra blad B til A.

En forventet således nedgang i 1993, men 20 nye registreringer økte istedet blad B med 6.

Nyregistreringene gjaldt personer under 40 år og førte til at gjennomsnittsalderen gikk ned fra 41 år i 1992 til 38,6 i 1993. Hele 55% av distriktets yrkesfiskere er under 40 år.

Blad A omfatter hovedsakelig personer som har trappet ned etter lang fartstid i fiske. Bare 14,2% er under 60 år.

3.1.4. Utviklingen 1985 - 1993 liste B - yrkesfiskere Fosen totalt.

Figuren viser at fiskeryrket har hatt en jevn nedgang fra 1985 til 1993 - 28,1%. Dette har bl.a. sammenheng med at 5 fartøyer over 30 meter ble solgt ut av distriktet i perioden.

Den positive utviklingen de siste to årene har redusert nedgangen til 18% i forhold til 1985.

Årsaken er at flere yngre har etablert seg med egen fiskebåt mens andre fiskere har anskaffet større båt og utvidet mannskapsbehovet.

Utviklingen framover er avhengig av flere faktorer, som ressurs-/kvotetilgang, mottaks- markedsforhold m.m. Det er viktig at den større flåten beholdes i distriktet, også fordi disse fungerer som opplæringsbedrifter og bidrar til å rekruttere ungdom til fiskebåten.

3.2. SYSSELSETTINGEN I FOREDLINGSLEDDET.

3.2.1. Kommunevis oversikt over sysselsettingen ved mottaks- /foredlingsbedriftene - gråfisk pelagisk fisk og skalldyr - i 1993.

	Heltidsansatt			Deltidsansatte			Antall årsverk		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T
Åfjord	8	-	8	-	25	25	8,0	20,0	28,0
Osen	1	-	1	3	11	14	1,4	0,1	1,5
Roan	-	-	-	7	15	22	1,5	4,5	6,0
Bjugn	25	2	27	24	43	67	30,5	15,5	46,0
Ørland	13	6	19	2	10	12	13,5	10,0	23,5
Rissa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTALT	47	8	55	36	104	140	54,9	50,1	105,0

(M= menn, K= kvinner, T= totalt)

Flere bedrifter har oppdrettskonsesjon. Det er forsøkt å skille mellom tradisjonell fisk og laks, da sysselsetting innen slakting, pakking og foredling av oppdrettsfisk er medtatt i sysselsettingstabellen for oppdrettsnæringa.

A/S Refsnes Fiskindustri sysselsetter flest kvinner med 20 årsverk, mens Silfas Lysøysund A/S sysselsetter flest menn med 22 årsverk.

Antall heltidsansatte har økt med 11 og tilskrives spesielt at det ble full produksjon ved sildetilvirkningsanlegget på Kråkvågi 1993. Også antall sesongansatte har økt, men avkortede perioder gjør at det utgjør mindre årsverk sammenlignet med 1992. Totalt er det en økning på 4 årsverk fra foregående år.

3.3. SYSSELSETTINGEN I OPPDRETTSNÆRINGA.

3.3.1. Kommunevis oversikt over sysselsatte og antall årsverk innen oppdrett/havbruk i 1992.

Kilde: Oppdrettskonsulentens årsmelding 1993.

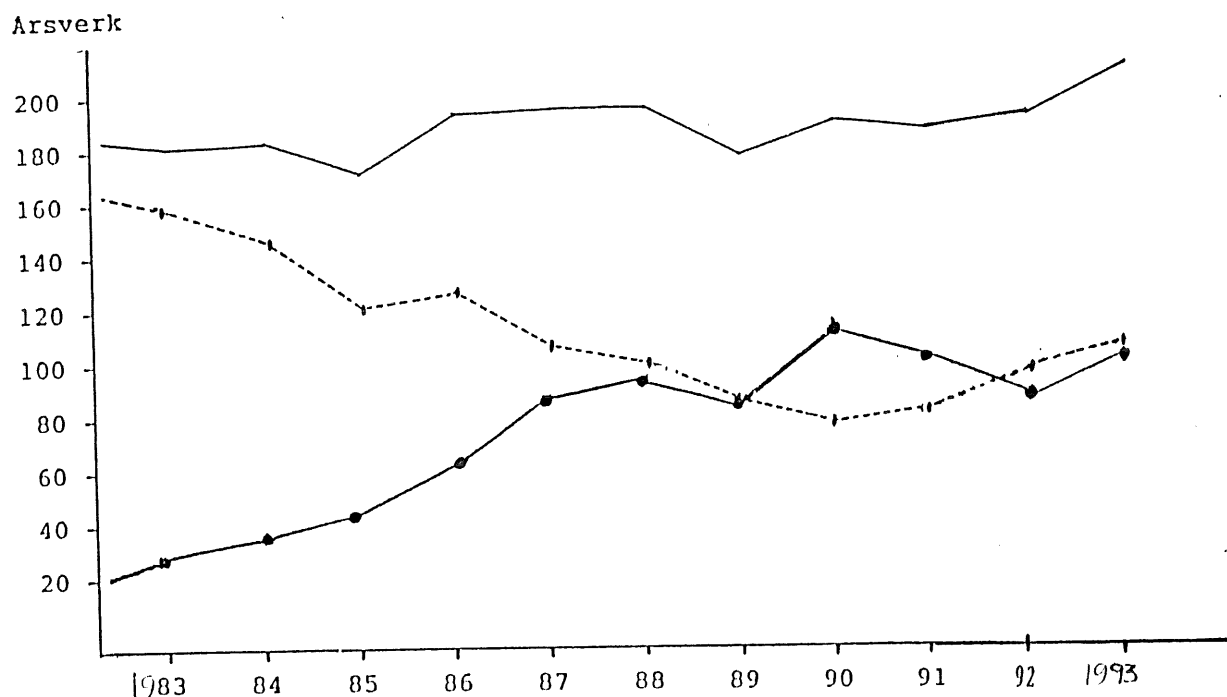
	Heltidsansatt			Deltidsansatte			Antall
	M	K	T	M	K	T	Årsverk
Åfjord	10	2	12	8	14	22	16
Osen	6		6	4		4	5
Roan	19	2	21	13	17	30	33
Bjugn	17	5	22	10	15	25	31
Ørland	2	2	4	1	8	9	6
Rissa	7		7	4	3	7	12
TOTALT	61	11	72	40	57	97	103

(M= menn, K= kvinner, T= totalt)

Oppdrett av laks, ørret, torsk og skjell, samt sanking av skjell og kråkeboller og foredling av disse produktene, sysselsatte 169 på heltid/deltid i 1993. Omregnet i årsverk utgjør dette 103, som er en økning på 14 årsverk (16%) fra 1992.

Økningen skyldes økt produksjon av matfisk bl.a som en følge av bedre lokaliteter, anvendelse av leppefisk til avlusning og bedre kvalitet på settefisken. Skjellnæringen har hatt en økning på 2 årsverk (14%).

3.4. UTVIKLINGSTREKK 1983-1993.
MOTTAK/OPPDRETT/FOREDLING.

- Syssselsetting innen mottak/foredling gråfisk pelagisk fisk/skalldyr.
- Syssselsetting innen oppdrettsvirksomhet/slakting/pakking/foredling og skjellnæringa.
- Total sysselsetting trad. fisk, oppdrett, skjell.

Trad.fisk

Syssselsettingen innen mottak/foredling på Fosen ble redusert med 54% fra 1983 til 1990. Fra 1990 er syssselsettingen på vei oppover igjen, og er i dag på nivå med 1987.

Oppdrett

Syssselsettingen innen havbruk har økt med 82% i tiårsperioden. Oppdrettsfisk, skjell og andre sjøprodukter kan sies å ha kompensert for nedgangen innen tradisjonelle arter

Ser en samlet på utviklingen, har syssselsettingen innen mottak, oppdrett og foredling økt med 20 årsverk i perioden 1983 - 1993.

Økt foredlingsgrad spesielt innenfor akvakulturnæringa forventer å gi syssselsettingsvekst framover.

3.5. FISKERINÆRINGENS TOTALE SYSSELSETTING I 1993.

	Heltid	Deltid	Totalt	Årsverk
Fiskere	272 (266)	113 (107)	385 (373)	303 (295)
Mottak-/foredl. gråfisk/skalldyr	55 (44)	140 (122)	195 (166)	105 (101)
Oppdrettsfisk/skjell m.m	72 (58)	97 (104)	169 (162)	103 (89)
TOTALT	399 (368)	350 (333)	749 (701)	511 (485)

Tallene i () gjelder 1992.

Totalt sysselsatte fiskeri- og oppdrettsnæringa 749 personer på heltid og deltid i 1993. Dette representerer 510,5 årsverk og er en økning på 25,5 årsverk.

AVLEDET VIRKSOMHET.

En har ikke talloversikt som viser sysselsettingen i virksomhet direkte avledet av fiskeri-/oppdrettsnæringa, slik som transport, brønnbåt m.m.

Imidlertid nevnes at det i regionen er etablert 5 mek. verksted/båtbyggeri.

Gjenvinning fisk- og oppdrettsavfall.

Bjugn Industrier produserer for av fiskeavfall (trad. fisk og oppdrettsfisk) til landbruket og oppdrettsnæringa. Virksomheten sysselsetter 19 heltidsansatte direkte.

4. FISKEFLÅTEN.

4.1. MERKEREJSTERET.

Fartøyer som driver fiske eller fangstvirksomhet, skal innføres i registeret over merkepliktige norske fiskefarkoster. Vedkommende eier av fartøyet har fiske som levevei alene eller sammen med annen næring.

Fiskerirettlederen fører merkeregisteret i Fosen-kommunene, med unntak av Osen der Odd Aune er merkelovens tilsynsmann.

4.1.1. Merkeregisteret i den enkelte kommune og distriktet totalt. Kommunevis oversikt over fiskefartøyer fordelt på lengde - pr.31.12.1992 og 1993

Kilde: lokalt register

	<5	5-10	10-15	15-20	20-30	>30	Totalt	gj.snitt lengde	år
ÅFJORD									
1992	0	33	3	1	1	0	38	8,4	19,3
1993	0	33	3	1	1	0	38	8,4	19,8
OSEN									
1992	7	44	13	1	2	2	69	9,4	20,0
1993	6	43	13	1	3	2	68	9,7	20,1
ROAN									
1992	4	26	12	3	4	0	49	10,1	20,0
1993	1	23	13	4	2	0	43	10,5	21,7
BJUGN									
1992	1	34	5	2	0	0	42	8,2	25,5
1993	0	32	6	1	0	0	39	8,1	27,6
ØRLAND									
1992	1	20	5	0	0	0	26	8,1	21,3
1993	1	18	5	0	0	0	24	8,4	21,8
RISSA									
1992	5	15	3	1	0	0	24	7,5	21,5
1993	4	11	4	0	1	0	20	7,8	19,3
SUM									
1992	18	172	41	8	7	2	248	8,9	21,5
	- 6	- 12	+ 3	- 1	0	0	- 16		
1993	12	160	44	7	7	2	232	9,1	21,7

Ved utgangen av meldingsåret er det registrert 232 fiskefartøyer totalt på Fosen.

Flåten består hovedsakelig av mindre enheter, 74,1% er under 10 meter. 22% er mellom 10-15 meter og bare 3,9% (16) er over 15 meter.

AVGANG/TILGANG.

Ajourføring av merkeregisteret i 1993 førte til sletting av flere mindre, passive båter. Totalt er det en avgang på 36 båter og en tilgang på 20, som kommunevis fordeler seg slik:

	<u>Avgang</u>	<u>Tilgang</u>
Åfjord	2	2
Osen	5	4
Roan	10	4
Bjugn	7	4
Ørland	6	4
Rissa	6	2

Salg/slettinger.

I Roan ble snurperne, "Brage" 21 meter og "Veidværing" 27 meter solgt ut av kommunen. Øvrige avganger på Fosen gjelder sjarker.

Kjøp/registreringer.

Tilveksten i Osen og Rissa, h.h.v. "Tine Kristin" 27 meter (not) og "Børgeson" 20 meter (garn/not).

Ett nybygg - 14,8 meter "Uglem Senior" ble levert Bessaker, Roan. Tilgangen forøvrig gjelder brukte sjarker.

4.1.2. Fiskeflåtens byggeår og gjennomsnittsalder pr. 31.12.93

Byggeår	Før 1960	1960-69	1970-79	1980-89	Etter 1990	Gj.snitts- alder
ÅFJORD	4	8	14	10	2	19,8 år
OSEN	13	12	20	20	3	20,1 år
ROAN	6	13	8	15	1	21,7 år
BJUGN	14	9	10	4	1	27,6 år
ØRLAND	6	3	6	10	0	21,2 år
RISSA	1	6	8	3	1	19,3 år
TOTALT	44	51	66	63	8	21,7 år

Gjennomsnittsalderen for flåten er relativt høy, og har gått opp fra 21,5 år i 1992 til 21,7 år i 1993. 36% av flåten er nyere enn 1980, og 3,5% (1992: 2%) er nyere enn 1990.

4.1.3. Utviklingen i fiskeflåten 1985-1993 i Fosen-regionen.

Lengde meter	<5	5-10	10-15	15-20	20-30	>30	Totalt
år							
1985	25	236	41	8	9	7	326 *
1986	29	242	42	8	9	7	337
1987	31	241	40	8	8	5	333
1988	30	229	38	8	8	5	318
1989	19	175	31	8	6	5	244 *
1990	19	174	33	9	7	4	246
1991	19	180	35	8	7	3	252
1992	18	172	41	8	7	2	248
1993	12	160	44	7	7	2	232 *

* Hovedrevisjon av merkeregisteret.

Siden 1985 er fiskeflåten på Fosen redusert med 94 fartøy -29%.

Av flåten på 232 pr. 31.12.93, eies 144 av fiskere registrert på blad B - yrkesfiskere.

4.2. INVESTERINGER I FISKEFLÅTEN.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over antall søknader til Statens Fiskarbank og gjennomførte prosjekter i 1993.

1993 - 1000 KRONER

Gjennomført finansiering							
	Ant. søkn.	Innv.	TOTALT	S.F. bank	Komm. Lån og tilskudd	Fylke Lån	Priv bank Egen kap.
FARTØY	8	5	12.243	8206	893	200	2944
OMBYGGING/ REP.	6	4	2.078	1458	-	-	620
REDSKAP/ UTSTYR	4	3	857	700	-	-	157
TOTALT	18	12	15.178	10364	893	200	3721

Totalt ble det i 1993 investert 15,2 millioner kroner hvorav 10,3 millioner er belåning i Statens Fiskarbank. Investeringene gjelder spesielt kjøp av to større brukte fartøyer, samt et nybygg. (Osen, Rissa og Roan)

Samlet ga kommunene støtte til gjennomføringen av båtprosjekter med kr. 893.000,-.

Sør-Trøndelag fylke ga lånetilsagn på kr. 500.000,- til 2 fartøyprosjekter, men bare ett prosjekt ble fullført.

Mindre fiskefartøyer, utstyr og redskaper som er finansiert utenom Fiskarbanken har en ikke full oversikt over. Merkerregistreringer viser imidlertid at 16 brukte sjarker i størrelsen opp til 13 meter er anskaffet i privat regi. Et antydnet størrelsesbeløp er ca. 3 millioner kroner.

4.3. KONSESJONER/FISKETILLATELSER.

4.3.1. Deltakelsesbestemmelser i fisket.

Deltakelse i forskjellige fiskerier krever konsesjon/tillatelse når fartøyet er over en viss lengde eller viss brutto reg. tonn.

Andre regulerte fiskerier har kvoteordninger basert på fartøyets lengste lengde, mens deltakelse i andre fiskerier kan være fritt under en gitt fartøylengde.

4.3.2. Kommunevis fordeling av konsesjoner/fisketillatelser pr. 31.12.93.

Kommune	Ring not	Nordsjø- till.	Lodde- trål	Reke- trål	Vassild- trål	Ind.- trål	Fartøy- kvote torsk
ÅFJORD	-	-	-	-	-	-	8
OSEN	1	2	4	1	3	1	17
ROAN	-	1	-	-	2	-	11
BJUGN	-	-	-	-	-	-	5
ØRLAND	-	-	-	-	-	-	4
RISSA	-	-	-	-	-	-	3
TOTALT	1	3	4	1	5	1	48

Endringer:

Roan: Ved salg av M/S "Veidværing" er antall konsesjoner redusert med en reketrål-, vassildtrål- og nordsjøtillatelse.

Osen: Tilført 2 konsesjoner - Nordsjøtillatelse og loddetrål ("Tine Kristin")

4.3.3. Kombinasjoner konsesjoner/tillatelser fiskefartøy over 20 meter pr. 31.12.93.

1 Ringnotsnurper: ringnot, industritrål, vassildtrål og loddetrål
1 Reketråler : reketrål, vassildtrål, loddetrål, fartøykvote
1 SeiSnurper : nordsjøtillatelse, loddetrål og vassildtrål
1 " : nordsjøtillatelse og vassildtrål
1 " : fartøykvote for torsk
1 " : vassildtrål
1 " : nordsjøtillatelse og loddetrål
1 " : ingen konsesjoner

6 av disse fartøyene (70-90 fot) har sei-/sildnot som hoveddriftsform.

4.4. GENERELT OM FISKEFLÅTENS AKTIVITET I MELDINGSÅRET.

Vintertorskefisket er hovedsesongen for mange, 48 fartøyer fra Fosen deltok i fartøykvoteordningen etter torsk med konvensjonelle redskaper n. for 62° br. Samlet ordinærkvote utgjorde 1687,3 tonn torsk rund vekt (økning fra 1992: 365 tonn). De fleste fartøyene fisket kvoten og leverte fangsten i Lofoten. Også maksimalkvotefartøyer deltok i lofotfiske, mens de som tradisjonelt driver hjemmefiske deltok i Nordøyen.

Pigghå, som bare for noen år tilbake var regnet som en "ufisk" er blitt en viktig inntektskilde for mange fiskere. Tilgjengeligheten var mer ustabil i 1993, men flere fartøyer gjorde et godt garnfiske etter hå.

Krabberessursene utenfor Fosenkysten er betydelig. Et 40-talls fartøyer deltok i krabbefisket, som karakteriseres som det mest lønnsomme på lange tider.

I likhet med 1992 lå det an til et godt seifiske utenfor Trøndelag. I stedet for å utnytte denne ressursen ble det landligge for seinotfartøyene i distriktet. Russiske fabrikkskip, som tidligere år har avhjulpet mottaket, ble av myndighetene nektet oppankring utenfor Roan og isteden omdirigert til Møre. Også deltakelsen i seifisket på Finnmarkskysten var avhengig av levering til utenlandske fabrikkskip. Tross avsetningsvanskene på notfanget sei, klarte flåten å fiske store deler av kvoten.

4.5. FISKEFLÅTENS FANGST 1993 - KVANTUM OG VERDI.

Kilde: Fiskeridirektoratet.

4.5.1. Flåtens leveringer i og utenfor fylket - oppgitt i tonn.

Kommune	Leveringer Sør-Tr.lag fylke Tonn (Ant. fartøy)	Leveringer utenfor fylket Tonn (Ant. fartøy)	Leveringer totalt
Åfjord	343 (30)	1.925 (9)	2.268
Osen	3.620 (40)	11.674 (20)	15.294
Roan	883 (29)	5.158 (29)	6.041
Bjugn	149 (17)	234 (13)	383
Ørland	208 (14)	122 (5)	330
Rissa	132 (6)	664 (3)	796
Totalt	5.335 (136)	19.777 (79)	25.112

4.5.2. Fangstverdi 1990 - 1993 i mill.kroner.

Bruttofangst mill.kroner	1990	1991	1992	1993
Åfjord	2,9	4,3	3,5	4,6
Osen	30,0	28,3	28,5	30,5
Roan	7,6	10,5	11,5	12,8
Bjugn	1,1	2,3	2,2	2,3
Ørland	1,1	1,8	2,1	2,0
Rissa	1,7	2,1	1,7	2,2
Totalt	44,4	49,3	49,5	54,4

Fangstverdien for årene 1990 - 1992 er basert på "frivillige" fangstrapporter under ferieordningen for fiskere (Garantikassen), mens tallene for 1993 er fremkommet ihht. Fiskeridirektoratets foreløpige liste over flåtens leveringer i og utenfor fylket.

5. FISKEINDUSTRIEN/FOREDLINGSLEDDET.

5.1. FISKE- OG FOREDLINGSBEDRIFTER.

5.1.1. Antall bedrifter og produksjonsformer i 1993.

	Fiske- mottak m/foredl.	Mottak uten foredl.	Fiskemat kjøkken	Olje-/ mel fabrikk	Foredl. skjell/ pigghuder	Foredl. kun opp- drettsf.
Åfjord	1	1	-	-	2	-
Osen	-	1	-	-	-	-
Roan	1	-	-	-	1	-
Bjugn	2	-	-	1	-	2
Ørland	3	1	1	-	-	-
Rissa	-	-	-	-	1	1
Totalt	7	3	1	1	4	3

Fiskebedriftene på Fosen består av små og mellomstore anlegg som har spesialisert seg og driver noe ulike typer foredling. Råstoff fra havet er allsidig representert på foredlingskartet. Spesielt fremheves sildetilvirkningsanleggene som i dag er blandt de største i landet når det gjelder produsert vare.

5 bedrifter foredler oppdrettsfisk - røyket og gravede produkter av laks og ørret. Tre av disse er rene oppdrettsanlegg.

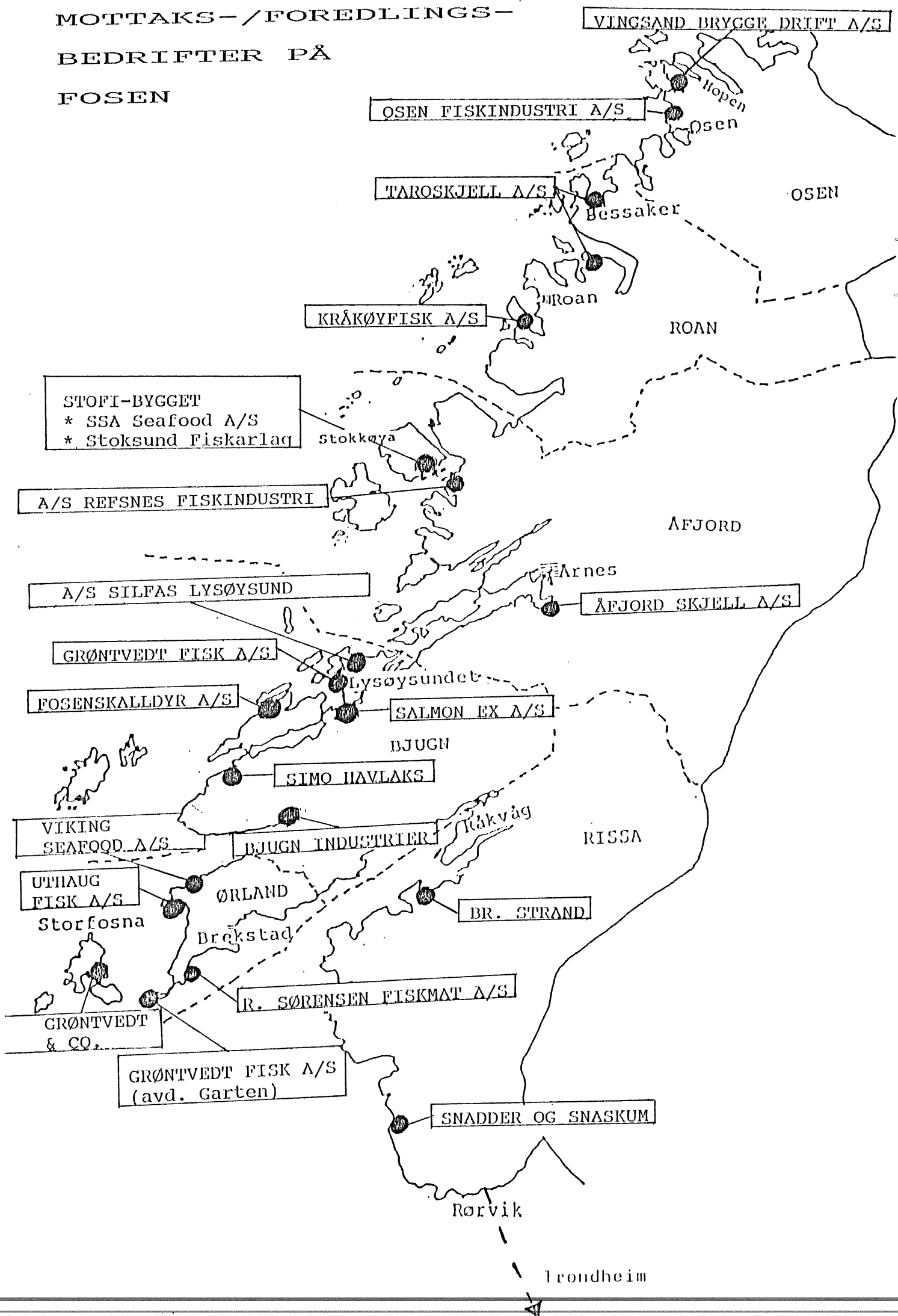
Fosenkysten har et "naturtalent" for skjellforekomster. Sanking, dyrking og foredling av lite utnyttede ressurser, ulike typer skjell og andre sjøprodukter er stigende.

"Snadderkongen" i Rissa og Åfjord Skjell A/S dekker nesten hele innenlandsmarkedet for blåskjell, mens en bedrift på Stokkøya er ledende i landet på eksport av kråkeboller.

* Ny drift i anlegget til tidligere Ramsøy Fiskarsamvirkeleg. Osen kommune har i flere år arbeidet aktivt for å få ny drift i anlegget på Sandviksberget. Kommunen har fått med seg Astor A/S på Hitra og Frøya Fiskindustri og stiftet; OSEN FISKINDUSTRI A/S, Lakselakting, seiproduksjon og tradisjonell fiskmottak kan gi 20 nye arbeidsplasser i Osen.

Mottaks-/Foredlingskartet på neste side viser at hovedtyngden av anleggene ligger sør i Fosenregionen.

MOTTAKS- / FOREDLINGS-
 BEDRIFTER PÅ
 FOSEN

5.1.2. Kort presentasjon av bedriftene - kommunevis.

OSEN:

- * VINGSAND BRYGGE DRIFT A/S driver et mindre fiskemottak på Vingsand . Noe foredling, bl.a. skinning av hå.
- * OSEN FISKEINDUSTRI A/S er nå etablert og tar sikte på produksjonstart høsten 1994. Virksomheten vil omfatte lakseslakting samt mottak og bearbeiding av gråfisk, bl.a. sei.

ROAN:

- * KRÅKØVFISK A/S driver mottak av gråfisk for salting/henging i kombinasjon med eget matfiskanlegg og sanitærslakteri. Oppdrettslaks er i dag basisråstoffet for bedriften.
- * TAROSKJELL A/S har spesialisert seg på kamskjelldyrking på bunnkultur og sanking av ville skjell. Råvare til eksport og foredlet sjømat til innenlandsmarkedet. I 1993 omfattet virksomheten også mottak av krabbe.

ÅFJORD:

- * A/S REFSNES FISKEINDUSTRI har lange tradisjoner innen tørrfisk-/klippfiskproduksjon. Fisken kjøpes fra banklinefartøy og alt produseres for eksport. Sysselsettingen utgjør 25 årsverk. Bedriften innehar konsesjon for matfiskoppdrett laks/ørret.
- * STOKSUND FISKARLAG har opprettet en pakkestasjon for gråfisk - sjarkflåten på Stokkøya.
- * SSA SEAFOOD A/S i flere år satset på høsting, foredling og eksport av kråkeboller for det japanske og franske markedet. Eksporten i 1993 utgjorde ca. 30 tonn.
- * ÅFJORD SKJELL A/S driver dyrking og foredling av blåskjell. Virksomheten omfatter 3-4 årsverk.

BJUGN:

- * LYSØSUND SILDOLJE OG KRAFTFORFABRIKK er i dag eneste i sitt slag mellom Bodø og Ålesund. Produksjonen av mel og olje utgjorde 15017 tonn i 1993. Sysselsettingen utgjør 23 årsverk.
- * FOSENSKALLDYR A/S i Vallersund har i en årrekke drevet krabbemottak, eksport av levende krabbe til Sverige samt nedlegging av krabbe i skjell hovedsakelig til innenlandsmarkedet. I sesongen sysselsettes et 20-talls personer ved anlegget.
- * GRØNTVEDT FISK A/S: Sildetilvirkningsanlegg i Lysøysundet kjøper råstoffet av ringnotsnurpere fra Lofoten. 53.000 hl. sild ble mottatt i 1993. Produksjon av filet/kryddersild. Sysselsettingen utgjør 19 årsverk.
- * SALMON EX A/S har produksjonslokaler i Botngård. Bedriften driver foredling av laks - røkte snacks-produkter for USA-markedet.

ØRLAND:

- * VIKING SEAFOOD A/S har i 1994 overtatt tidligere Grande Fiskeforedling på Uthaug. Gråfiskmottak/lutefiskproduksjon går ut. Sanitærslakteriet rustes opp og virksomheten vil kun omfatte oppdrettsfisk.
- * R. SØRENSEN FISKMAT A/S Hovedproduksjonen omfatter ass. fiskmat samt at det også omsettes en del andre produkter, røkt/saltet sild og lutefisk for andre produsenter i regionen.
- * GRØNTVEDT & CO. I 1993 ble det full drift ved silde-tilvirkningsanlegget på Kråkvåg 14 ansatte er fullbeskjeftiget med filetering og produksjon av makrellsild/kryddersild, ca. 600 tonn ferdigvare.
- * UTHAUGFISK har basert seg på et mindre mottak og fiskeutsalg på Uthaug, hovedsakelig fersk og frossen vare over disk.
- * GRØNTVEDT FISK A/S I lokalene på Garten drives manuell skinning og vakumpakking av sild for hovedanlegget i Lysøysundet.

5.2. RÅSTOFFSITUASJONEN.

5.2.1. Kommunevis oversikt over total mengde ilandført råstoffkvantum gråfisk og pelagisk fisk 1992 og 1993, samt førstehåndsverdi.

Kvantum er oppgitt i tonn rund vekt og verdien i 1000 kroner.

	GRÅFISK torsk, sei m.m.				PELAGISK FISK sild, lodde, makrell			
	1992 Kvant.	1992 Verdi	1993 Kv.	1993 V.	1992 Kv.	1992 V.	1993 Kv.	1993 V.
ÅFJORD	2.231	22.122	1.895	17.686	-	-	-	-
OSEN	118	619	301	1.378	-	-	338	1.537
ROAN	528	1.693	476	1.632	-	-	11	27
BJUGN	2	11	6	31	62.690	34.488	57.322	29.870
ØRLAND	198	1.181	212	618	212	618	797	1.415
RISSA	6	43	5	41	-	-	-	-
	3.083	23.669	2.980	22.370	62.902	35.106	58.468	32.849

5.2.2. Kommunevis oversikt over totalt ilandført kvantum tonn skalldyr, samt førstehåndsverdi 1992 og 1993.

	SKALLDYR KRABBE OG REKER			
	1992		1993	
	K.tonn	V.1000 kr	K.tonn	V.1000 kr
ÅFJORD	7	52	-	-
OSEN	7	180	6	185
ROAN	6	90	52	360
BJUGN	105	834	123	860
ØRLAND	1	27	2	26
RISSA	-	-	-	-
TOTALT	126	1.183	183	1.431

Tabell 5.2.1. og 5.2.2. bygger på foreløpig ukorrigert fiskeristatistikk fra Fiskeridirektoratet og er basert på opplysninger fra salgslagene.

Sannsynligvis skal tallene være noe høyere.

Statistikken gjelder ilandført fangst fra lokale og eksterne fartøy. Totalkvantumet i 1993 var 61.631 tonn til en førstehandsverdi på 56 millioner kroner.

Sammenlignet med 1992 er dette en nedgang på 4485 tonn/ og 4,4 milli. kroner. Nedgangen gjelder pelagisk fisk.

Fiskeristatistikken viser at av totalt ilandført råstoffkvantum i fylket, er 79,1% levert til Fosenbedrifter, mens førstehandsverdien representerer 49,8%

5.2.3. Ilandført råstoffkvantum/førstehandsverdi på Fosen - fordelt på fiskeslag i 1992 og 1993.

	Kvantum tonn		Verdi 1000 kroner	
	1992	1993	1992	1993
TORSK	187	196	1.621	2.103
SEI	922	521	4.000	2.267
HYSE	18	22	112	180
LYR	31	28	185	198
KVEITE	1	1	47	81
BROSME/ LONGE	1.690	1.079	16.550	15.821
UER	68	71	332	344
PIGGHÅ	157	321	662	1.220
BREIFLABB	7	7	128	290
ANNET	2	13	72	157
KRABBE	109	169	820	960
REKER	17	9	363	134
LODDE	59.301	53.065	27.887	24.259
MAKRELL	11		153	
SILD	3.531	5.403	7.037	8.590
KOLMULE	59		29	
TOTALT	66.111	60.905 (61.631)	59.958	56.604

Fiskeridirektoratets statistikk for 1993 er spesifisert for sild, brisling, makrell, lodde m.v. og skalldyr, men uspesifisert for torskeartet fisk og andre fiskeslag.

Fordelingen er derfor hentet fra Råfisklagetets kjøperstatistikk som opererer med et lavere kvantum - dvs. 917 tonn kan en ikke plassere eksakt. En antar at det er brosmelonge, torsk og seikvantumet som viser for lite.

OMSETNINGSVERDIEN.

Statistikken opererer med en verdi på første hånd på nærmere 57 millioner kroner.

En foreløpig oversikt over omsetningsverdien viser at det på Fosen er omsatt fisk og skalldyr for over 100 millioner kroner i 1993. Bjugnbedriftene alene omsatte for ca. 59 millioner kroner.

I tillegg nevnes produksjonen ved Bjugn Industrier som ikke er tatt med i tabellen, men som omsatte for 36 millioner kroner.

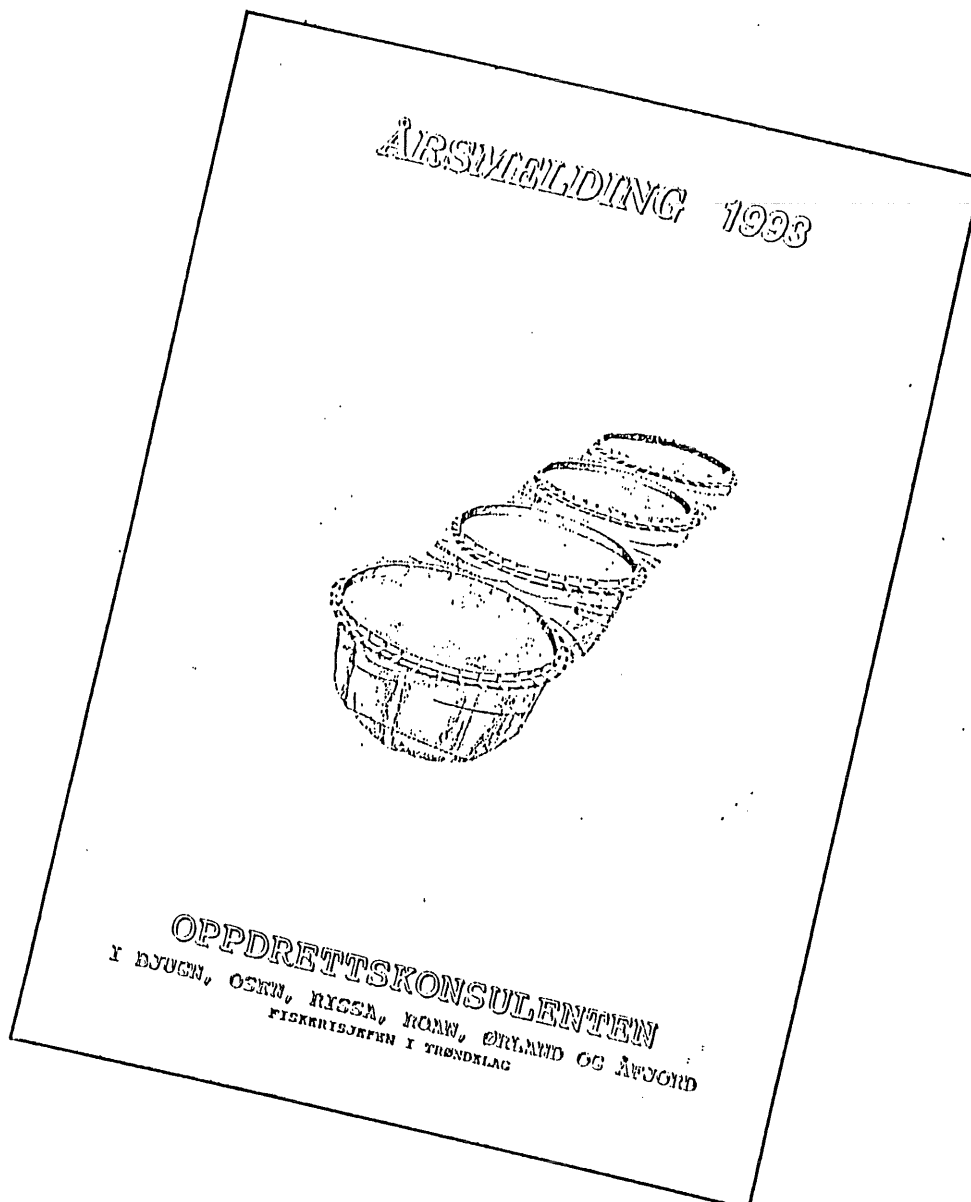
5.3. KVANTUMSUTVIKLING.

5.3.1. Ilandført råstoffkvantum i tonn, samt førstehandsverdien fra 1985-1993.

	GRÅFISK		PELAGISK FISK		SKALLDYR		TOTALT	
	kv.	v.	kv.	v.	kv.	v.	kv.	v.
1985	4127	19.286	29078	22.875	209	1.079	33414	43.240
1986	3362	25.941	31714	20.784	217	1.206	35293	47.831
1987	3303	27.949	21887	11.510	145	1.062	25335	40.521
1988	2193	16.981	11409	11.048	144	1.346	13746	29.375
1989	2131	17.345	29428	20.840	128	971	31687	39.156
1990	3100	21.819	19417	12.591	147	1.421	22664	35.831
1991	2998	24.887	36292	21.329	104	853	39394	47.069
1992	3083	23.669	62902	35.106	126	1.183	66111	59.958
1993	2980	22.370	58468	32.849	183	1.431	61631	56.650

6. HAVBRUK.

Dette kapitlet er skrevet med utgangspunkt i oppdrettskonsulentens årsmelding for 1993.

6.1. SETTEFISK- OG MATFISKANLEGG.

6.1.1. Kommunevis oversikt over settefiskanlegg, konsesjonsvolum og produksjon i 1993, samt prognoser for 1994 og 1995.

Oppgitt i 1000 stk. settefisk

	1993			Prognoser produksjon		
	Antall kons.	Kons.volum	produksjon	Antall	1994	1995
Osen	1	500	0	1	250	500
Roan	2	2.200	1.400	2	2.000	2.000
Åfjord	1	100	100	2	100	400
Bjugn	1	150	150	1	300	400
Ørland	0	0	0	0	0	0
Rissa	1	300	0	1	140	150
	6	3.050	1.650	7	2.790	3.450

Fosen hadde 6 settefiskanlegg i drift i 1993. Anlegget i Olden (Bjugn) og Sætran (Osen) kom i drift igjen.

I prognosen for 1994 inngår oppstart ved settefiskanlegget i Sunnskjør, Åfjord.

Produksjonsprognosen for 1995 er beregnet ut fra tilgjengelig yngel og rognmengde.

6.1.2. Matfiskanlegg - kommunevis oversikt over antall anlegg og konsesjonsvolum i km³ 1989 - 1993.

	Antall	konsesjonsvolum km ³		
		1989	1990	1991-1993
Osen	4	32.000	36.000	48.000
Roan	5	40.000	60.000	60.000
Åfjord	3	24.000	32.000	36.000
Bjugn	5	40.000	56.000	56.000
Ørland	1	8.000	12.000	12.000
Rissa	1	8.000	8.000	12.000
TOTALT	19	152.000	204.000	224.000

18 av 19 anlegg har siden 1991 hatt godkjent konsesjonsvolum for 12.000 km³.

6.2. PRODUKSJON, OMSETNING OG FOREDLING.

	1993		prog. 94		prog.95	
	prod. (tonn)	oms. (mill.kr.)	prod. (tonn)	oms. (mill.kr.)	prod. (t)	oms. (mill)
Osen	170	6	400	17	1800	60
Roan	900	32	1200	43	1800	60
Åfjord	205	7	420	15	750	27
Bjugn	1290	46	1450	52	1600	57
Ørland	0	0	80	3	120	5
Rissa	140	5	180	7	250	9
Totalt	2705	96	3730	137	6320	218

Tabell 3: Viser den kommunevise fordelingen på produksjon (tonn) og omsetning (mill.kr.), samt prognose for 1994 og 1995.

Tabell 6.1.1. viser at det ble produsert tilsammen 1.650.000 stk. settefisk i 1993. Smolt og yngel for 29 mill. kroner ble omsatt. Omsetningen forventes å øke til 43 mill. i 1994.

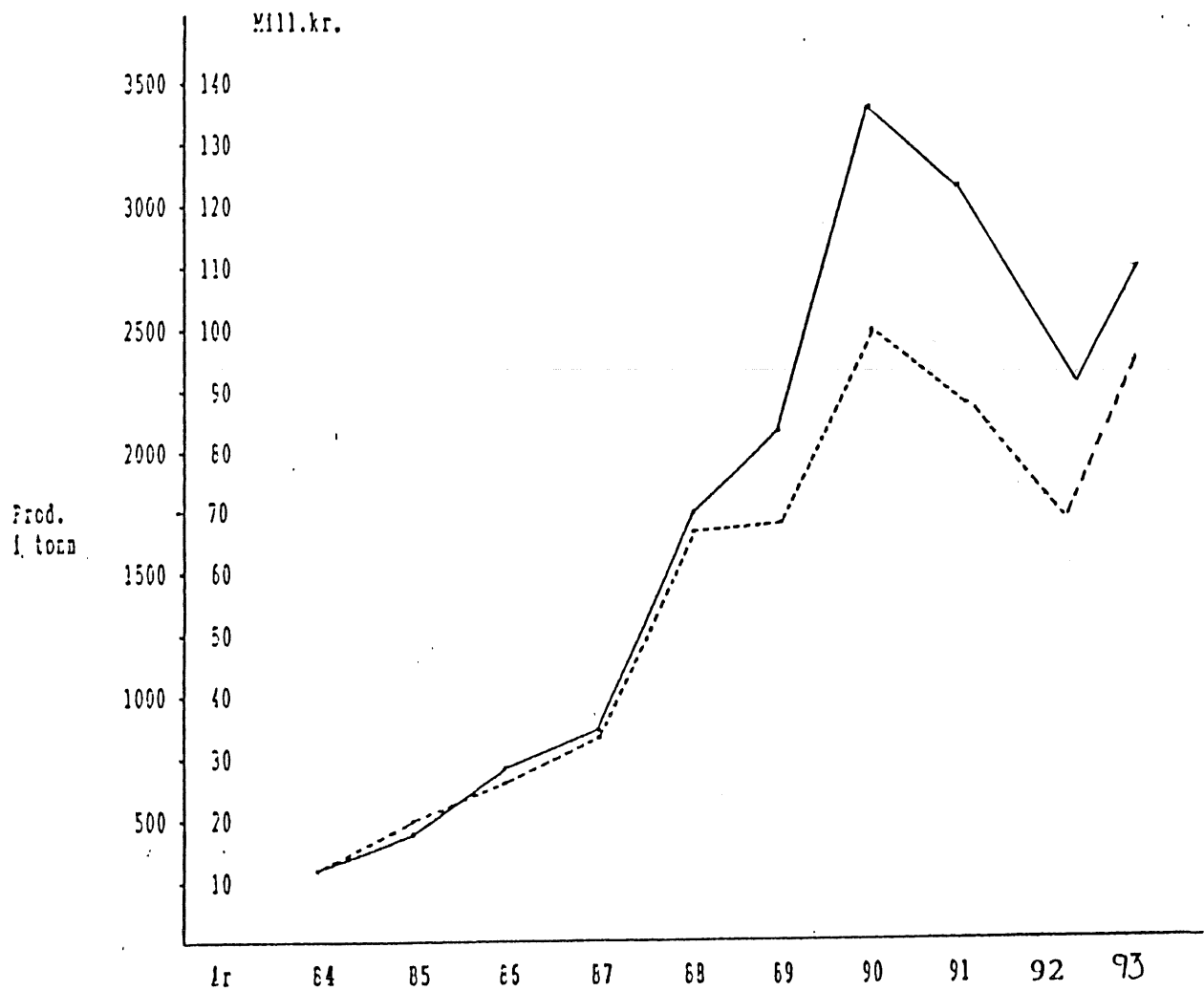
Fosen har en stamfiskstasjon. Produksjonen i 1993 var på 1400 liter rogn til en verdi av 3,6 mill. kroner. (64% økning fra 1992).

I tidlige årsmeldinger har en operert med rund vekt og førstehandsverdien. Fra 1993 oppgis tallene i sløyd vekt og omsetningsverdien.

Produksjon av laks og ørret var i 1993 2705 tonn omsatt til en verdi av 96 mill. kroner. Prognosene fremover er basert på beregnet smoltutsett. Det forventes full utnyttelse av konsesjonene og sterk produksjonsøkning.

Flere bedrifter har status som sanitærslakteri. Alt slakteriavfall tas vare på og sendes til gjenvinning. Bjugn Industrier er hovedmottaker.

Figur: Matfisk laks/ørret. Produksjonsutvikling 1984 - 1993.

1984 - 1992

prod. tonn rund vekt
 førstehåndsvedien/omsetningsverdien (-93)

Fra 1993

Opereres med sløyd vekt og
 omsetningsverdien.

6.3. SKJELLPRODUKSJON, FANGST OG MARINE ARTER.

6.3.1. Dyrking, fangsting og foredling.

Fosenregionen er hovedleverandør av skjell til innenlandsmarkedet, og det etterspørres stadig mer både av fersk og foredlede sjøprodukter.

5 bedrifter i regionen baserer sin virksomhet innen oppdrett og høsting av skjell på bunnkultur. Produksjonen består av blåskjell, østers, kamskjell, haneskjell, hjerteskjell, Kongesnegler, o-skjell og kråkeboller.

Varmdampet blåskjell i lake er et hovedprodukt. Også har gratinerte kamskjell vakt stor oppmerksomhet.

Skjellproduktene omsettes innenlands mens kråkebollene eksporteres til Frankrike og Japan.

Omsetningen økte fra 6 mill. i 1992 til 7,5 mill. i 1993. 16 årsverk var direkte knyttet til oppdrett, fangsting og foredling i 1993.

Tabell 6: Viser oversikt over omsatt kvantum av kråkeboller og skjell.

	Kråkeboller. (tonn)	Kamskj. (stk)	O-skj. (kg)	Blåskj. (tonn)	Østers (stk)	Hjerteskj. (kg)	Haneskj. (stk)
1989	11	11000	1800	80	6000	-	6000
1990	27	21200	1800	110	13200	700	6000
1991	100	53200	6200	240	5520	700	25000
1992	50	45500	13600	226	9650	1500	38500
1993	30	90000	12000	270	12500	4000	20000

6.3.2. Marine arter.

Fosen hadde 7 konsesjoner for marine arter, 3 torskeoppdrettsanlegg var i drift. Virksomheten baserer seg på oppforing av villfanget torsk. Lønnsomheten for denne type oppdrett har gått ned da torsk er lett tilgjengelig.

7. ANNEN VIRKSOMHET .

7.1. PROSJEKTER/PLANER FISKERI OG AKVAKULTUR.

* Strukturplan for fiskeindustrien på Fosen.

Prosjektet ble etter initiativ fra Fiskerisjefen i Trøndelag igangsatt i 1991. Målsettingen med planen er å komme med forslag til tiltak som på kort og lengere sikt kan bidra til mer konkurransedyktig, lønnsom og rasjonelt mottaksapparat. Planen vil foreligge til høring i 1994.

* Havbeite torsk.

Havbeiteprosjektet kom i gang i 1991 og besto av tre deler:

- havbeite for torsk
- pilotproduksjon av marin yngel
- pilotanlegg for levende for.

Ved anlegget på Bessaker ble det i prosjektperioden etablert en fullskalaproduksjonslinje for torskeyngel basert på dyrket levendefor. BP Nutrition har nå trukket seg ut, anlegget står i dag tomt og videreføring av prosjektet er usikkert.

Målet med en lokal stamfiskbestand av torsk for produksjon av yngel ble nådd. I 1993 ble det produsert 10.000 stk. torskeyngel. En del av fisken er satt i pensjon hos en torskeoppdretter i Roan og skal senere merkes og settes fritt i sjøen.

Denne delen finansieres gjennom havbeiteprogrammet PUSH.

* LUR FOSEN.

LUR står for Lite Utnyttede Ressurser fra havet. LUR-FOSEN er i gang med et forprosjekt etter initiativ fra Fiskerisjefen i Trøndelag.

Bakgrunnen er behovet for en forsterket innsats for kommersiell utnyttelse av lite utnyttede arter. For Fosen gjelder dette spesielt skjell, skalldyr og pigghuder.

Hensikten er å:

- * undersøke mulighetene for å utvikle lite utnyttede ressurser i Fosenområdet
- * vurdere organisering av et kommersielt senter på Fosen, hvor også FOU-aktiviteter og institusjoner trekkes inn

* **SEINOTPROSJEKTET.**

På grunn av flere vanskelige år for seinotflåten, tok Fiskerisjefen i Trøndelag i 1993 initiativ til å nedsette en prosjektgruppe med representanter fra kommuner, fylkeslaget og seifiskere, for å vurdere utfordringer en står overfor i seisektoren i fylket.

Utredningen forelå i oktober 1993 og skal danne grunnlag for administrativ og politisk oppfølging.

* **KAMSKJELLPROSJEKTET.**

Prosjektet "bunnkultur kamskjell" har pågått i Roan siden 1987, og er et samarbeid mellom bedriften Taroskjell A/S og Havforskningsinstituttet i Bergen.

Med utgangspunkt i klekkeriet for kamskjell som er etablert ved Øygarden utenfor Bergen, er det satt igang et nasjonalt samarbeidsprosjekt hvor 6 fylkeskommuner er med.

Det søkes gjennomført et opplæringsprogram for etablerere mtp. bedriftsutvikling.

Hovedmålet er å legge grunnlaget for kamskjell som ny oppdrettsnæring på Vestlandet og i Trøndelag.

* **KYSTSONEPLANER - AREALDELEN I KOMMUNEPLAN.**

Av de 6 kommunene på Fosen er det bare Bjugn som har ferdig utarbeidet og godkjent kystsonesplan. Arbeidet med planlegging av bruken av sjøområdene har pågått i flere år både i Roan og Osen. Planutkast er nå i høringsrunden.

Rissa kommune vil gjenoppta arbeidet i 1994.

7.2. HAVNEANLEGG.

* Utbygging av fiskerihavneanlegg.

Sør-Trøndelag fiskeristyre foretok havnebefaringer høsten 1992.

På bakgrunn av en vurdering av eksisterende og nye krav, ble ny prioriteringsliste vedtatt. Prioriterte utbygginger på Fosen:

1.	Nesvalen,	Roan kommune
2.	Bessaker-området,	Roan kommune
3.	Vingsand,	Osen kommune
4.	Skjervøy,	Osen kommune

I 1993 ble fiskerikaia i Roan havn bygd og havneanlegget er på langt vei ferdigstilt.

* Utbygging av fiskerikaier.

Det er behov for både oppjustering av eksisterende kaier og bygging av nye, samt utbedringer av moloer, mudringer m.m. På bakgrunn av innkomne/registrerte behov vedtok Sør-Trøndelag fiskeristyre i 1993 prioriteringsliste. Fosens plassering på fylkeslista:

1.	Strand havn	Osen kommune
3.	Bessaker	Roan kommune
4.	Stokkøy	Åfjord kommune
5.	Uthaug	Ørland kommune
8.	Kråkøysundet	Roan kommune
9.	Nesvalen	Roan kommune

I slike utbyggingssaker er kravet at det lokalt er interesse for å gå inn med 50% av finansieringen da det er kommunen som står som søker og byggherre. Av den grunn kan det framover bli justeringer på listen over utbyggingstiltak.

7.3. KURS/SKOLER/KOMPETANSEUTVIKLING.

* Sikkerhetskurs for fiskere.

Fiskeryrket er risikofylt og oppløring i sikkerhet er å investere i liv og helse. Det er satt frister for når alle manntallsførte fiskere skal ha gjennomført grunnleggende sikkerhetsoppløring.

2 ukeskurs ble arrangert i 1993: h.h.v. i Lysøysundet og på Sandviksberget.

Tilsammen deltok 27 fiskere.

Arrangør er Sikkerhetsavdelinga ved Tromsø Maritime Skole i samarbeid lokalt med fiskerirettlederen og fiskarlag.

* Yrkesorientering.

Årlig inviteres fiskerikontoret til yrkesorientering på ungdomsskoler i regionen. Hvilke muligheter og utfordringer som ligger innenfor fiskeri- og akvakulturnæringa synes å være lite kjent blant kystens unge.

Så langt mulig prioriteres skolebesøk for å informere elever som vurderer å gå veien om fiskerirelatert utdanning.

* Opplæringskontor for fiskeri og akvakultur.

Det ble i 1993 avholdt møter med Fiskerinæringas Felleskompetansestyre, utøvere og kommuner om etablering av et opplæringskontor som kan administrere lærlingeordningen innen fiskeindustri og akvakultur på Fosen. Så langt er det ikke funnet grunnlag for eget kontor, men dette kan bli aktualisert nå som også fiske og fangst (fiskebåten) er underlagt fagbrevordninga.